

LIEVER ZEIST LOKAAL

PARTIJPROGRAMMA 2026-2030

Zeist **Lokaal**

ZEIST LOKAAL PARTIJPROGRAMMA

Als lokale partij lopen we niet achter de afspraken en wensen aan van de landelijke partijen. Bij ons staat het belang van de inwoners van Zeist en de kwaliteit van de woon- en leefomgeving centraal.

Missie

"Wij zijn er voor alle inwoners en organisaties in Zeist. Een eerlijke, open en toegankelijke partij die dicht bij de mensen staat. Wat we belangrijk vinden, zie je terug in alles wat we doen: van onze plannen en aanpak tot hoe we samenwerken."

Deze missie werkt door in de visie, kernwaarden, programma, structuur en werkwijze van onze partij.

Onze kernwaarden zijn:

- **Invloed van inwoners** – vóór u en mét u. Besluiten nemen we niet over, maar samen met de inwoners van Zeist.
- **Mooie en groene woonomgeving**, met oog voor natuur, landschap en kwaliteit van wonen.
- **Sociaal**: we zorgen voor elkaar en stimuleren burgerinitiatieven.
- **Ondernemend**: we ondersteunen het lokale ondernemersklimaat dat past bij de kwaliteiten van Zeist.
- Behoud van cultuurhistorie, zodat het **dorpse karakter** van Zeist herkenbaar blijft.
- **Duurzaamheid en zorgzaamheid**, voor zowel mens als natuur.
- Behoud van de **eigen identiteit** van de dorpen en wijken, ieder met een eigen gezicht en sfeer.
- Wij willen een **slagvaardig en betaalbaar bestuur**. Geen verspillings maar een efficiënte gemeente die doet wat nodig is – niet meer, niet minder.
- Wij kiezen bewust om te groeien voor Zeist, níet om de regio te bedienen. **Geen uitbreiding als groeikern**, maar gericht op kwaliteit van leven in onze eigen gemeente.

Deze waarden staan centraal. Zeist moet een fijne plek blijven om te wonen, leven en werken – voor de mensen die er nu al zijn én voor toekomstige generaties.

Onze partijvisie

Je kunt op ons rekenen: we blijven trouw aan onze koers en afspraken. We doen wat we zeggen en zeggen wat we doen.

1. Zeist Lokaal zet zich in voor alles wat Zeist waardevol en uniek maakt.
2. Sterke binding met de buurten, dorpen en maatschappelijke organisaties in Zeist.
3. Heldere standpunten, die voortkomen uit wat er leeft in de Zeister samenleving.
4. Een efficiënte en doeltreffende overheid met goede dienstverlening tegen lage kosten.

ONZE STANDPUNTEN PER ONDERWERP

1. Burgerparticipatie en open communicatie

- We zetten in op meer interactie en samenwerking tussen inwoners en gemeente.
- Alle gemeentelijke openbare informatie moet direct digitaal en toegankelijk beschikbaar zijn.
- De gemeente legt haar beleid altijd duidelijk, transparant en objectief uit.
- De gemeente laat transparant zien hoe participatie is verwerkt bij besluiten. Wij geven ook duidelijke terugkoppeling over onze keuzes en afwegingen.
- Bij belangrijke thema's die de hele bevolking raken, kiezen we voor een brede dialoog met inwoners, betrokkenen en professionals, inclusief verdieping. Hierbij gebruiken we de 'Participatieladder' als leidraad.
- Burgerparticipatie, ook bij projectontwikkeling, regelen we in overleg met burgers en burgerorganisaties. We faciliteren minder georganiseerde buurten met hun participatie.
- De formele inspraak, zoals via de Ronde Tafel van de raad, wordt in dialoog met sprekers vormgegeven – zoals bijvoorbeeld goed gebeurt in de gemeente Utrechtse Heuvelrug.
- Voor een continue advisering vanuit inwoners stellen we onafhankelijke adviesgroepen of netwerken in, bijvoorbeeld voor groen, ruimte, mobiliteit, milieu/duurzaamheid, welzijn en zorg.
- Burgerinitiatieven stimuleren en ondersteunen we actief.
- We experimenteren met wijkvisies en wijk-/buurtbudgetten, waarbij bewoners directe invloed hebben.
- Initiatiefnemers van ontwikkelingen in de omgeving zijn verplicht om directbelanghebbers te betrekken bij de planvorming. Wordt dit niet of onvoldoende gedaan, dan wordt het plan niet in behandeling genomen – zoals bijvoorbeeld in Engeland gebeurt.

2. Wonen, ruimte en verstedelijking

- Geen extra verstedelijking; We bouwen liever voor mensen met een binding met Zeist. Er is in onze gemeente niet genoeg ruimte om onbeperkt te bouwen. Zeist heeft recht op behoud van haar eigen identiteit.
- We benutten mogelijkheden voor bouw en infrastructuur zonder dat het ten koste gaat van het groene en cultuurhistorische karakter van Zeist. We stimuleren woningsplitsing, inbreiding en het ombouwen van kantoorpanden tot woningen.
- We streven in Zeist naar een evenwichtige bevolkingsopbouw. Er moet voldoende ruimte zijn voor de Zeistenaar, en niet alleen voor iedereen uit Nederland met geld.
- We willen het woningtekort in Zeist oplossen door de volgende maatregelen.
  - Voorrang voor Zeistenaren bij betaalbare nieuwe en vrijkomende koopwoningen lager dan de Nationale Hypotheek Garantie (gebaseerd op de NIBUD-norm). De vergunningplicht daartoe uitbreiden voor inwoners van de gemeente Zeist en voor mensen die economisch en maatschappelijk gebonden zijn.
  - Voorrang voor Zeistenaren bij sociale huurwoningen. Wij willen een gemeentebrede voorrangregeling voor inwoners van de gemeente Zeist en aan Zeist economisch en maatschappelijk gebonden personen. Zie de Huisvestingsverordening Zeist, art. 25 lid 5 waar ook Austerlitz gebruik van maakt.
  - Een gemeentelijke doorstroomregeling voor scheefwoners (huurders waarvan het huurhuis niet past bij hun inkomen). Een deel van de sociale huur kan zo gunstiger overstappen naar middenhuur (er zijn 3.000 middenhuurwoningen in Zeist).

- We stimuleren kleinschalige en betaalbare woongemeenschappen waar ouderen zelfstandig wonen in een hechte, zorgzame woongroep (voorbeeld Knarrenhof). Knarrenhof biedt ouderen de mogelijkheid om zelfstandig te wonen in een kleinschalige, betaalbare en sociale woonomgeving waar men naar elkaar omziet. Deze woonvorm voorkomt eenzaamheid en vermindert de druk op professionele zorg door gemeenschapszin en onderlinge ondersteuning centraal te stellen.
- We zetten vooral in op de volgende categorieën nieuwe woningen:
  - Betaalbare eengezinswoningen (€350.000–€600.000) voor middeninkomens/tweeverdieners – nodig voor behoud van scholen en voorzieningen.
  - Nieuwe starterwoningen, middenhuurwoningen en levensloopbestendige seniorenwoningen.

3. Bestuur en financiën

- Wij streven naar een coalitieakkoord 2026-2030 die inwonersgericht is opgesteld. De coalitie maakt haar coalitieakkoord alleen op hoofdlijnen en deelt dit breed in de samenleving. Na het brede participatietraject wordt het coalitieakkoord besproken en vastgesteld in de Raad (in plaats van ter kennisneming).
- Raadsinformatiebijeenkomsten in principe openbaar (tenzij onmogelijk om redenen van financiën, veiligheid en privacy).
- Gemeenteambtenaren moeten actief contact onderhouden met burgers en belanghebbenden. Naast de mogelijkheid voor ambtenaren om thuis en op het gemeentehuis te werken, stimuleren wij het werken in de dorpen en kernen om zo dicht bij inwoners te zijn. Ambtenaren moeten meer de straat op!
- Bij de besluitvorming moeten alle relevante belangen aantoonbaar evenwichtig worden afgewogen.
- Het aantal en de omvang van beleidsvisies moet worden beperkt om het overzichtelijk te houden. De gemeente moet zich meer richten op concrete projecten in plaats van globale visies.
- Beleidsprocessen worden efficiënter en effectiever: concreet, kostenbewust, snel en resultaatgericht.
- We zetten ons in om uitvoeringsregels eenvoudig en beter handhaafbaar te maken.
- Externe toezeggingen en overeenkomsten worden alleen schriftelijk vastgelegd op basis van vastgesteld beleid; mondelinge afspraken met projectontwikkelaars zijn niet toegestaan.
- De Omgevingsvisie van Zeist sluit aan bij het behoud van de waarden en kwaliteiten van Zeist en haar omgeving.
- We blijven ons inzetten voor een stabiel en financieel gezond beleid.
- We vermijden grote risicovolle projecten die de begroting in gevaar kunnen brengen.
- De totale lasten voor inwoners, zoals gemeentelijke belastingen, heffingen en leges, blijven gelijk of gaan omlaag.
- We waarborgen de noodzakelijke voorzieningen en dienstverlening in de 5 kernen.

4. Cultuurhistorie, groen en leefomgeving

- We zetten ons actief in voor het behoud van onze cultuurhistorie en landgoederen en groene gebieden als belangrijke pijlers voor werkgelegenheid én een prettig woon- en leefklimaat.
- Zowel oude als nieuwe woonwijken krijgen voldoende groen en recreatieve voorzieningen, volgens de 'Jantje Betonnorm'

- Het Sanatoriumbos in het noorden van Zeist blijft behouden en wordt versterkt als uniek bospark in Zeist.
- De bomenverordening Zeist wordt aangevuld met verplichte compensatie bij kap van bomen en bos, vergelijkbaar met die van de provincie Utrecht.
- We behouden en versterken natuur, bos en cultuurhistorische structuren; deze worden goed onderhouden en gekoesterd.
- We zijn trots op onze Zeister historie en willen het oude wapen van Zeist terug als bruikbaar logo van onze gemeente. Daarnaast zou een vlag van Zeist, met dus het oude logo (wapen), een plek verdienen in onze Raadzaal.
- De gemeente ondersteunt initiatieven op dit gebied actief, samen met andere overheden, met raad en daad.

5. Duurzaamheid, milieu en gezondheid

- We blijven streven naar een energieneutraal Zeist, ook door samenwerking buiten het eigen grondgebied.
- We stimuleren meervoudig ruimtegebruik in combinatie met zonnepanelen, zowel met zonnevelden als met zon-op-dak.
- Hoge windmolens veroorzaken ingrijpende schade aan gezondheid en omgeving en passen niet in een kleine, dorpse gemeente als Zeist.
- We wijzen biomassacentrales zoals die in Utrecht af, omdat deze niet duurzaam zijn en schadelijk voor de gezondheid.
- Klimaatadaptatie krijgt meer prioriteit: we investeren in maatregelen om Zeist beter bestand te maken tegen de gevolgen van klimaatverandering.
- Actief beleid op milieu, duurzaamheid en gezondheid, in samenwerking met lokale en regionale initiatieven.
- Maatregelen voor het behoud en de versterking van biodiversiteit krijgen meer prioriteit.
- Geluidsoverlast van evenementen wordt beperkt, vooral door het goede overleg met de betreffende ondernemer om het aantal decibellen omlaag te brengen.
- We pakken zwerfafval aan via betere voorzieningen (afvalbakken, peukenpalen), samenwerking met scholen en sportclubs, en het beboeten van vervuilers.
- Initiatieven zoals Samen Duurzaam Zeist, De Boswerf als kennis- en educatiecentrum en de Kinderboerderij moeten blijvend ondersteund worden.

6. Economie en werk

- Primair inzetten op ondersteuning van een sociaal en ondernemend Zeist door meer politieke keuzes te maken in samenspraak met ondernemers. Hierdoor streven we naar een goed ondernemers- en werkklimaat voor eigen inwoners.
- We zetten vooral in op arbeidsmogelijkheden voor onze eigen inwoners. We stimuleren werk en scholing dichtbij huis door samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en gemeente, met aandacht voor jongeren en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.
- Mensen met een beperking krijgen extra ondersteuning bij het vinden van betaald werk.
- Het midden- en kleinbedrijf (MKB) en startende ondernemers worden actief ondersteund.
- We geven voorrang aan werkgelegenheid, die past bij de sterke kanten van Zeist: zoals de centrale ligging, duurzaamheid, groene omgeving, gezondheidszorg, zorg, toerisme en recreatie.

- Behouden en versterken van het centrum van Zeist als aantrekkelijk en bruisend winkel- en horecagebied.
- De Klinker mag niet gesloopt worden voor een onnodig groot en kostbaar cultuurpa-leis, Zeist Lokaal zet in op renovatie van de Klinker met meer groen op het marktplein.
- De nadruk ligt op kleinschalige innovatieve bedrijvigheid en dienstverlening die geen overlast veroorzaakt.

7. Mobiliteit en bereikbaarheid

- Oplossingen voor mobiliteit, toegankelijkheid en parkeren zijn duurzaam, veilig, voor elk type vervoer en afgestemd met de bevolking. We onderzoeken per kern de beste mix van auto, fiets, OV en lopen in samenspraak met de inwoners.
- We zetten de fiets voor reizen binnen de kern op één, door veilige fietsroutes te stimuleren, met prioriteit voor school- en zorgroutes.
- We verbeteren fietsroutes, fietsparkeergelegenheid en voetpaden zodat fietsen en lopen veiliger en prettiger wordt. Onderhoud moet beter en vaker uitgevoerd worden door de gemeente.
- Tegelijk borgen we goede autotoegankelijkheid en parkeergelegenheid voor bewoners, bezoekers en ondernemers in ons Zeister centrum en tussen de kernen.
- Voor het centrum onderzoeken we alternatieven voor betaald parkeren, zoals blauwe zones of het Bredaas model (gratis bewonersvergunningen). Ook investeren we gericht in doorstroming.
- Overlast van wegen, inclusief snelwegen A28 en A12, wordt beperkt door aandacht voor verkeerssnelheid, geluid, luchtvervuiling (gassen, fijnstof) en stank. Waar effectief zetten we in op geluidsreducerend asfalt en slimme verkeerslichten; vlotte doorstroming vermindert uitstoot.
- In plaats van een dure sneltram op een vaste baan, kiezen we voor fijnmazig en flexibel openbaar vervoer.
- Verkeersmaatregelen worden gerealiseerd in overleg met lokale belanghebbenden en op basis van praktijkervaring.

8. Zorg en welzijn

- Zorg moet toegankelijk, vindbaar en betaalbaar zijn.
- We bieden buurtspecifieke en samenhangende zorg en welzijn, met aangepaste dienstverlening voor minima, jongeren, ouderen, gehandicapten, daklozen en verwarde personen.
- Mantelzorgers en vrijwilligers krijgen actieve ondersteuning en waardering.
- We zetten ons in om meer begrip voor elkaar te creëren en (sociaal) isolement tegen te gaan.
- We geloven in de kracht van buurten en wijken. 'Vollenhove vooruit' gaan we ook in Nijenheim toepassen ('Nijenheim Nabij').
- Ontmoetingsplekken voor ouderen, zoals eetgroepen, worden gefaciliteerd, zowel binnen als buiten wijkcentra.
- De voedselbank krijgt ondersteuning.
- Ook sociale kringloopwinkels worden gesteund.

9. Onderwijs, educatie en kinderopvang

- Elke kern behoudt zijn eigen school. Wanneer scholen noodgedwongen fuseren, moeten beide buurten betrokken worden bij het vinden van een oplossing (zoals alternatief onderwijs).

- Goede voor- en naschoolse opvang is beschikbaar voor ieder kind.
- Inzetten voor het binnenhalen van beroepsopleidingen naar Zeist.
- Vrije schoolkeuze voor ouders en leerlingen.
- Stimuleren en faciliteren van inburgering en taalcursussen, ook voor laaggeletterden en mensen met weinig digitale vaardigheden.

10. Sport, recreatie en cultuur

- Verplichte sport- en speelplekken bij nieuwbouwprojecten.
- Sportvoorzieningen blijven betaalbaar en bereikbaar. We maken sport voor alle kinderen tot 18 jaar kosteloos.
- Inwoners met lage inkomens moeten gratis lid kunnen worden van cultuur- en sportverenigingen.
- De gemeente moet sporten actiever stimuleren, en de bestaande regelingen, onder de aandacht brengen bij de Zeistenaren.
- Er zijn voldoende mogelijkheden voor vrije tijd en dagrecreatie.
- We handhaven financiële ondersteuning voor Zeister kunst, cultuur en media, maar koppelen deze aan duidelijke doelstellingen, bereik en maatschappelijke impact.
- We ondersteunen het beschikbaar stellen van atelierruimten voor (beginnende) kunstenaars.
- Het bibliotheekabonnement moet ook gratis worden voor alle Zeistenaren van 18 jaar en ouder om lezen en de bibliotheek als ontmoetingsplek te stimuleren.
- We willen de jaarlijkse Cultuurmarkt weer invoeren als belangrijk evenement.

11. Veiligheid

- De gemeente zet zich in voor handhaving van de veiligheid en is bereikbaar voor inwoners.
- We bevorderen veiligheid binnen en buitenshuis door ons in te zetten op meer voorlichting, begeleiding en toezicht.
- Orde en veiligheid worden gehandhaafd en criminaliteit beperkt door preventie en samenwerking tussen diensten in de buurten; overlast gevend gedrag wordt niet gedoogd.
- We toetsen beleid en inrichting expliciet op het veiligheidsgevoel van kwetsbare groepen via periodieke veiligheidsaudits, nachtelijke schouwen en gesprekken met ervaringsdeskundigen.
- Er is voldoende cameratoezicht en lichtbronnen op kwetsbare plekken.
- We zetten ons actief in tegen drank- en drugsoverlast d.m.v. strengere handhaving.
- De gemeente is bereikbaar voor oproepen van inwoners om de veiligheid te garanderen.

TOEKOMSTVISIE

In 2040 is Zeist een groene, vitale gemeente waar mensen elkaar kennen en omzien naar elkaar. We wonen betaalbaar en prettig in ons eigen dorp met een eigen karakter, omringd door natuur en cultuurhistorie die we koesteren. Zeist en de omliggende kernen zijn goed bereikbaar voor fietsers, voetgangers en automobilisten. Het centrum bruist van lokaal ondernemerschap en werk is dichtbij huis.

Dat is het Zeist waar wij voor kiezen - een groen, sociaal en ondernemend Zeist.

Liever Zeist Lokaal